

Beloofd land in zicht

Tridium van Pasen 2022, Christus Triumfatorkerk

Witte Donderdag 14 april 2022, 19.30 uur

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Goede Vrijdag 15 april 2022, 19.30 uur

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Solozang: Annika Kruithof

Paaswake 16 april 2022, 21.00 uur

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

ORDE VAN DIENST VOOR WITTE DONDERDAG – BROOD VOOR ONDERWEG –

KOMEN

- Woord van welkom
- Aanvangslied: 'Jubelt God ter eer' (Psalm 81: 1 en 5)
- Moment van stilte
- Bemoediging en drempelgebed
- Vervolg aanvangslied: Psalm 81: 8

WOORD

- Gebed voor Witte Donderdag
- Lezing: Exodus 16: 13-20
- Lied: 'Ubi caritas' (Lied 568a)
- Lezing: Lucas 22: 14-20
- Lied: 'Ubi caritas' (Lied 568a)
- Korte overdenking

Je moet het vooral niet bewaren dat Manna. Want als je zo eigenwijs bent dat wel te doen, dan val je meteen door de mand. Het bederft. De volgende morgen zit het vol wormen en het stinkt. Iedereen heeft meteen door dat jij blijkbaar niet vertrouwd dat er vandaag weer genoeg manna zou vallen. Dat je echt wel voldoende krijgt. Dat God ook voor jou zorgt.

Want daar gaat het natuurlijk vooral om dit verhaal van manna in de woestijn. Het gaat om vertrouwen. Het vertrouwen dat het goed komt. Dat God voor je zorgt.

Zou de God die hemel en aarde moest bewegen - die alles uit de kast moest halen om de farao te overtuigen om je uit de slavernij van Egypte te bevrijden. Geloof je nu werkelijk dat deze je God je dan vervolgens in de woestijn van de honger zou laten omkomen? Dat hij je op de ene dag manna geeft om je dan op de volgende dag weer honger te laten lijden?

Hoe haal je het in je hoofd! Nee natuurlijk niet!

Het gaat om vertrouwen. Het is een oefening in de woestijn – dit manna. Een oefening in vertrouwen. Een oefening ook in wat het betekent om volk van God te zijn. Om het te moeten uithouden in de woestijn van het leven. Om het uit te houden in het verbond met die ongrijpbare en onzichtbare God.

Het manna is een oefening in vertrouwen.

Dat manna zelf schijnt te gaan om honingkorreltjes die zich op een bepaalde woestijnstruik vormen als afscheiding van een plantluis. Zoete broodachtige kruimels die je kunt eten. Ze bestaan echt. Dus als fenomeen helemaal niet zo bijzonder. Het gaat hier om de betekenis van dit fenomeen. Om de interpretatie.

Daarom wordt er zo breed uitgeweid over dit natuurverschijnsel. Manna. In het Hebreeuws is het: 'man hú' dat betekent: Wat is dat? of "Hè, zei Chris van Wieren vorig jaar. "Hé – wat is dat nu?"

Het manna heeft een honingsmaak. Honing. De godendrank. De smak van het beloofde land. Je proeft God in het manna. Het manna helpt om te ervaren wat het is om volk van Gods verbond te zijn. Je proeft de woorden van God in het manna. Dat zingt het volk van Israël ook eeuwen later nog. Bijvoorbeeld in Psalm 19:

De woorden van de Heer zijn volmaakt, en ze gelden voor altijd.

De wetten van de Heer zijn betrouwbaar, ze zijn allemaal goed.

ze zijn zoeter dan de zoetste honing, zoeter dan honing vers uit de raat. (Psalm 19: 10-11).

Het is een leerproces deze tocht door de woestijn met water in de wildernis. Kwakkels die je zo kunt oprapen en nu manna als goddelijke honing, ze maken deel uit van het leerproces van het volk. Je moet leren niet meer te verzamelen dan je nodig hebt – niet hamsteren, niet alleen aan jezelf denken. Je hoeft maar zes dagen te verzamelen. Want je hebt recht op een rustdag, een vierdag, deze zevende dag. Dan ben je vrij voor God. Dat leren – dat is ook ons nog steeds niet gelukt.

En tenslotte. Het manna viel alleen in de woestijn. Veertig jaar lang. Eén hele generatie die leert vertrouwen en leert leven bij de dag, dan - na veertig jaar, als het volk de Jordaan oversteekt dan viert men Pesach weer met echt brood. Platte broden gemaakt van het graan van Kanaän.

Want zo eindigt het wonder van het manna, in Jozua 5:

Toen de Israëlieten in het kamp bij Gilgal waren, vlak bij Jericho, vierden ze het Paasfeest. Dat was op de avond van de veertiende dag van de eerste maand. Na het Paasfeest viel er geen manna meer uit de hemel. Vanaf toen bakten de Israëlieten brood van het graan dat in het land groeide. Het hele jaar door aten ze voedsel dat van de akkers in Kanaän kwam.

Zo viert Jezus ook het Pesach.

Op deze avond - met zijn leerlingen.

Met broden van het graan van Kanaän.

Ook dat is een leeroefening.

Een oefening in vertrouwen.

Om Jezus te kunnen ontvangen – moeten ze hem loslaten.

Om te kunnen leven, moet hij sterven.

Om te kunnen geloven, wordt er uitgeroepen aan het kruis: Mijn God, mijn God waarom heeft u me verlaten.

Het gaat om vertrouwen. Het vertrouwen dat het goed komt. Dat God voor je zorgt.

Dit manna is brood voor onder weg.

Dit manna leert ons ook vandaag om te vertrouwen.

Om niet te hamsteren, maar over te laten en te delen, om niet te graaien, maar te nemen wat nodig is – niet meer en niet minder.

Ook om op tijd te rusten. Je tijd te nemen

En te vertrouwen. Te vertrouwen dat dit manna tijdelijk voedsel is. Dat er na deze tocht in het voetspoor van Israël en in het voetspoor van deze zoon van Israël genoeg is. Een land van Melk en Honing, een Koninkrijk. Waar God en Jezus met ons vieren dat we één zijn. En met hem. Aan Zijn tafel, vloeiende van Melk en Honing. Delend van Brood en wijn.

Zoals vanavond.

Vol vertrouwen, op weg naar Pasen.

Vol vertrouwen dat het goed komt. Dat God voor je zorgt.

Amen.

- Lied: 'Zomaar te gaan' (Lied 806: 1 en 3)

MAALTIJD VAN DE HEER

- Voorbeden
- Collecte: Er is een collecte, bestemd voor het Haags Straatpastoraat

- Nodiging
- Tafelgebed
Tijdens het tafelgebed zingen we de lofprijzing (melodie van Psalm 118)
- Onze Vader
- Inzettingswoorden
- Brood en wijn gaan rond
We delen brood en wijn in de kring rondgaan. Tijdens het delen van brood en wijn zingen we: 'Brood hier gedeeld' (Iona 41: 1, 2 en 3) (ook: Hemelhoog 514) 'Wil je opstaan en Mij volgen?' (Iona 40: 1, 2, 3, 4 en 5)
- Gebed na de maaltijd
- Lied: 'Blijf mij nabij' (Lied 247: 1 en 2)

AFSLUITING

- Lezing: Lucas 22, 39-40
- Luthers Avondgebed
We verlaten in stilte de kerk
Het avondmaalsstel wordt de kerk uitgedragen door diakenen van dienst

ORDE VAN DIENST VOOR GOEDE VRIJDAG - IN HET DONKER –

KOMEN

- Orgelspel
- Stilte
- Lied: 'Blijf mij nabij' (Lied 247: 2 en 3)
- Bemoediging en Drempelgebed
- Lied: 'Uit diepte van ellende' (Psalm 130: 1)
- Gebed
- Lezing: Jona 2: 1-7 (Jaap)
- Lied: 'Uit diepte van ellende' (Psalm 130: 3)

LIJDENSEVANGELIE VOLGENS LUCAS

- Inleiding
Wij volgen deze veertigdagentijd het spoor van Israël en het spoor van de Zoon van Israël: Jezus van Nazareth.
Vandaag horen we het diepste deel van die weg.
Hoe diep kan je gaan. Verraden, verlaten, vals beschuldigd, bespot.
De Messiaanse weg is een weg die steeds dieper voert. Lucas heeft ons 21 hoofdstukken lang hierop voorbereid. Al in hoofdstuk één waar Maria bezingt hoe de weg van de machtelozen uiteindelijk blijkt Gods weg te zijn. De koninklijke weg naar Gods gloria. Het gaat om de zeggenschap van wie monddood gemaakt wordt. De machteloze, de kwetsbare, de kleine, de arme, de weduwe, de wees. De vluchtende mens voor honger of oorlogsgeweld. De speelbal in de schuilkelder.
Het gaat om het gezag van wie hier volstrekt vernederd wordt.
Lucas doet zijn hele boek lang de moeite om ons te laten inzien dat dit schijnbaar absolute dieptepunt, juist het unieke hoogtepunt is. Het einde van deze letterlijk doodlopende weg is het onvermijdelijke begin van het Koninkrijk.
Lucas helpt ons om met andere ogen naar onze geschiedenis te kijken. Vanuit een ander gezichtspunt. Niet van de machthebbers, de mannen van naam, maar vanuit het gezichtspunt van het kruis:
Hij die zichzelf niet kon redden, deze volstrekt onmachtige Jezus van Nazaret, Hij is degene die het Koninkrijk voor ons opent. Hij gaat voorop, hij is de voorganger op een lange weg. Die lijkt

dood te lopen, maar waar in het donker, in de verlatenheid in de pijn en de eenzaamheid een opening is. Een opening is naar het licht.

Dat dat ons mag bemoedigen vandaag. Als wij het verhaal van zinloos geweld en van liefde tot de dood horen.

Dat we die lijn mogen blijven zien in een wereld waar de kwetsbaarheid met geweld wordt overlopen en vertrapt.

In een wereld waar in tweeduizend jaar nog niets is veranderd.

Er is een einde aan. Er is een opening naar het licht. We luisteren naar het Lijdensevangelie

- Lezing: Lucas 22: 39-46
- Lied: 'Jezus om uw lijden groot' (Lied 558: 1 en 2)
- Lezing: Lucas 22: 47-54
- Lied: 'Jezus om uw lijden groot' (Lied 558: 4 en 5)
- Lezing: Lucas 22: 55-62
- Lied: 'Jezus om uw lijden groot' (Lied 558: 6)
- Lezing: Lucas 22: 63 – 23: 25
- Lied: 'Jezus om uw lijden groot' (Lied 558: 7 en 8)
- Lezing: Lucas 23: 26-43
- Lied: 'Jezus om uw lijden groot' (Lied 558: 9 en 10)
- *We gaan staan*
- Lezing: Lucas 23: 44-56
- *De paaskaars wordt gedoofd.*
- *We zijn een moment stil.*
- *Daarna gaan we weer zitten en luisteren naar het orgel.*
- Solozang: 'Erbarme dich, mein Gott' (Matthäus-Passion – J.S. Bach)

GEBEDEN EN ZEGEN

- Gebeden
- Lied: 'Nu valt de nacht' (Lied 590: 1 solo, 2,3 en 4 allen, 5 solo)
- Zegenbede

De paaskaars wordt de kerk uitgedragen, het orgel blijft stil. Wie weg wil gaan doet dat in stilte, wie dat wil kan nog rustig blijven zitten.

ORDE VAN DIENST VOOR DE PAASWAKEVIERING

- VAN DONKER NAAR LICHT -

Het is stil in de kerk.

Om 21.00 uur komen de voorganger en de ouderling binnen.

IN HET DONKER VAN DE NACHT

- Lezing: Lucas 23: 50-56
- Lied: 'Hoe ver is de nacht' (Lied 457) (beide zinnen: eerst solo, dan allen)
- Lezing: Genesis 1: 1-2
- Lezing: Exodus 1: 8-11a
- Lezing: Jona 1: 1-3 en 2: 1
- Vraag en antwoord: Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten?
- Lied: 'Licht dat terugkomt' (1. solo, vervolgens allen)

De Paaskaars komt binnen. In de kerkzaal geven we het licht aan elkaar door met de woorden "Licht van Christus". We blijven zingen: Licht dat terugkomt' tot iedereen een brandend kaarsje in de hand heeft.

DE LOF VAN HET LICHT

- Lofgebed
- Lied: Lied aan het licht (Lied 601: 1, 2 en 3)

DE BIJBEL GELEZEN EN GEZONGEN

- Gebed op de Stille Zaterdag
- Lezing: Genesis 1: 3-5
- Lied: 'God heeft het eerste woord' (Lied 513: 1)
- Lezing: Exodus 14: 19-22
- Lied: 'God heeft het eerste woord' (Lied 513: 2)
- Lezing: Jona 2: 8 en 10b-11
- Lied: 'God heeft het eerste woord' (Lied 513: 4)

- Korte overweging

Wij volgen deze veertigdagen tijd het spoor van Israël en het spoor van de Zoon van Israël: Jezus van Nazareth.

Gisteren liep dat spoor dood. Dood op het kruis. Dood op het duister van de nacht. Zelfs midden op de dag werd het donker. De zon was verduisterd. Het licht was uitgegaan.

Hoe zwaar kan het leven zijn.

Hoe diep kan een mens gaan. Verraden, verlaten, vals beschuldigd, bespot.

Gekruisigd, gestoven, begraven...

Een doodlopende weg.

Zo gingen we gisterenavond de kerk uit.

Stil, in het donker. Onder de indruk. Het lijden van de wereld drukt zwaar op onze schouders.

Het lijden dat Jezus wordt aangedaan verbijstert. Het lijden dat dagelijks wordt herhaald in een wereld waar het donker is. Waar het ons mensen maar niet lukt om te stoppen. Te stoppen met geweld. De ander klein maken, monddood.

Stil was het en donker toen we vanavond hier kwamen.

Jezus is begraven.

De aarde ligt er woest en doods bij.

Er werden slavendrijvers aangesteld over Israël.

En wij? Wij draaien ons om – wij kijken de andere kant op, wij vluchtten naar Tarsis

Een doodlopen de weg - in ónze ogen.

In Gods ogen de enige weg.

Drie dagen en drie nachten zat Jona in de buik van de vis.

Toen, op bevel van Heer, spuwde de vis Jona uit op het droge.

De Heer liet de zee terugwijken. Hij veranderde de zee in droog land en zo konden de Israëlieten dwars door de zee gaan.

Dit is geen doodlopende weg. Dit is de enige weg die naar het leven leidt.

De weg van overgave. Van de minste weerstand. Van kwetsbaarheid, van onbaatzuchtige liefde.

De weg van het kruis: hij die zichzelf niet kon redden, deze volstrekt onmachtige Jezus van Nazaret, Hij is degene die het Koninkrijk voor ons opent. Hij gaat voorop, hij is de voorganger op een lange weg. Die lijkt dood te lopen, maar waar in het donker, in de verlatenheid in de pijn en de eenzaamheid een opening is. Een opening is naar het licht.

Daar gaat het om in deze nacht. Dat we mogen weten dat het nooit hopeloos is. Dat er geen doodlopende weg bestaat – of het moet die achtbaansweg zijn van geweld en machtsmisbruik.

Vanuit Gods gezichtspunt begint het leven op een onontgonnen schepping, in het diepst van de zee . In de godverlatenheid. Daar waar wij het uitroepen: ik weet het niet meer God – Vader in uwe handen leg ik mijn Geest' daar begint God.

Dat dat ons mag bemoedigen vandaag. Als wij het verhaal van zinloos geweld en van liefde tot de dood horen.

Dat we die lijn mogen blijven zien in een wereld waar de kwetsbaarheid met geweld wordt overlopen en vertrapt.

In een wereld waar in tweeduizend jaar nog niets is veranderd.

Er is een einde aan. Er is een opening naar het licht.

Maar het vraagt wel iets van ons om in het spoor van Jezus naar de glimpje licht te gaan. We moeten er veel voor opgegeven. Jezus wordt door God in het leven gezet als een kwetsbare, gewonde, stervende man. Geloven is niet 'geloven dat God bestaat', of 'dat Jezus voor je is gestorven'. Het is een uitdaging om als mens de confrontatie met de wonden van Jezus aan te gaan. Onze Heer is een gewonde, een lijdende Heer. En dat vraagt nogal iets van ons. Geloven is ook voor ons de confrontatie met je eigen wonden aan durven gaan. Je eigen zwakheid en pijn onder ogen durven komen. Ze mogen er ook zijn. Ze zijn onderdeel van je leven.

Geloven in Jezus is geen verhaal van succes en roem en het beste van je zelf laten zien. Het is het omgekeerde. Het gaat vooral over de schaduwzijden van deze wereld en van je zelf.

Jezus is ook daar. Jezus is vooral daar.

Durf je eigen wonden onder ogen te zien, er mee in het reine te komen. Er vrede mee te krijgen.

Dat is moeilijk. Dat is misschien wel onmogelijk. Kan ik daar in geloven?. Kan ik dat aan. Wil ik dat wel. Verlies ik zo niet juist mijn geloof?

De Tsjechische theoloog Thomas Halik zegt daarover: "Er zijn momenten waarop ons geloof afsterft – om weer te worden opgewekt. Alleen het gewonde geloof kan genezen. Ik vrees dat een geloof dat niet door de nacht van het kruis is heengegaan en niet in het hart is getroffen, daartoe niet in staat is."

Uit het duister ontstaat het licht.

Uit de dood ontstaat nieuw leven.

In het spoor van Jezus -de gekruisigde- mogen wij gaan op onze geloofsweg.

En we gaan niet alleen!

We gaan met elkaar!

En we zijn nooit alleen! Zelf in de dood is God bij ons.

Dat is de kern van ons geloof.

Dat is de boodschap van Pasen. Amen.

- Orgelspel, *dat overgaat in het zingen van:*
- Lied: 'Het water van de grote vloed' (Lied 350: 4 en 5)

DOOPGEDACHTENIS

- Inleiding
- Water in de doopvont
- Lezing: Romeinen 6:3-5
- Lied: 'Water van de doop' (Lied 358: 1, 4 en 5)

Ondertussen lopen we langs het doopvont.

Als je wilt, raakt de voorganger je hoofd aan met een beetje water.

We blijven op het podium staan om onze doopgeloofte te hernieuwen.

- Vernieuwing van de doopgeloofte

Voorg.: Geloof u in God, die de aarde heeft gegeven aan ons mensen om te bewonen en goed te beheren, die ons naar zijn beeld en gelijkenis heeft geschapen, die een Ontfermer wil zijn voor alle mensen?

Gem.: JA, IK GELOOF IN GOD DE VADER !

Voorg.: Geloof u in Jezus, die gekomen is onder ons mensen om het verlorene te zoeken en te redden, die zijn weg ten einde is gegaan, voor ons, ons vooruit, die verrezen is en leeft?

Gem.: JA, IK GELOOF IN JEZUS DE ZOON!

Voorg.: Geloof u in de Geest, die waait waarheen zij wil, die ons geloof versterkt, die licht geeft in onze duisternis?

Gem.: JA, IK GELOOF IN DE HEILIGE GEEST!

- Lied van toewijding: 'De Geest des Heren heeft een nieuw begin gemaakt' (Lied 686: 1, 2, 3)

HET PAASEVANGELIE

- Lezing: Lucas 24: 1-12
- Lied: 'Sta op – Een morgen ongedacht' (Lied 630: 1)
Na dit lied groeten we elkaar met een hoofdknik en de woorden van de paasgroet: "Christus is opgestaan!"
- Lied: Sta op! - Een morgen ongedacht (Lied 630: 2)

GAAN

- Slotgebed en gezamenlijk gebeden Onze Vader
- Slotlied: 'Sta op - Een morgen ongedacht' (Lied 630: 3 en 4) (staande)
- Wegzending en zegen (afwisselend gezongen voorganger – gemeente)